

Algemene Uitgangspunten Spreidingsplan VNOG

1. Bebouwde Omgeving – TS

Bij de opzet van het Spreidingsplan voor de tankautospuitten is uitgegaan van de volgende punten:

- Brandweezorg uit fijnmazig netwerk van 56 posten
- Elke post heeft minimaal 1 TS (basis of combi)
- Verdeling 2e TS: op basis van risico's en omvang leefomgeving.
- BASIS scenario:
 - Houdt geen rekening met 'gelijktijdigheid' van incidenten;
 - Minimaal ruimte voor bijstand naar andere regio's.
- PLUS scenario:
 - Gelijktijdigheid van incidenten;
 - Bijstand naar andere regio's;
 - Hogere 1^e slagkracht natuurbrandbestrijding.
 - Toetsing door extern deskundigen.
- Overig: er moeten voldoende TS-en beschikbaar t.b.v. opvang bij storingen en inzet t.b.v. vakbekwaamheid.

Analoog aan rapportage Slagkracht 2015 zijn voor de eerste 4 TS'en de opkomsttijden nader onderzocht. Hierbij is vooral gekeken naar de ontwikkelingen binnen Brandweer Nederland met betrekking tot "Gebiedsgerichte Opkomsttijden" voor de eerste TS en voor de overige drie TS'en naar de praktijk qua opschaling en commandovoering.

Opkomsttijd

De opkomsttijd bestaat uit de volgende onderdelen:

- a) Verwerkingstijd Meldkamer: de tijd die de Meldkamer Brandweer nodig heeft om de melding te beluisteren, door te vragen en om te zetten in een passende alarmering.
- b) Uitruktijd: de tijd die het personeel nodig heeft om naar de kazerne te gaan, zich om te kleden en in te stappen; N.B.: gekazerneerd personeel bevindt zich al op/om de kazerne.
- c) Rijtijd: de tijd die het voertuig nodig heeft om de plaats incident te bereiken.

RemBrand Gebiedsgerichte Opkomsttijden¹

In 2015 heeft het Veiligheidsberaad het rapport 'RemBrand: brandveiligheid is coproductie' vastgesteld, inclusief het uitgangspunt van gebiedsgerichte opkomsttijden. De projectgroep 'Gebiedsgerichte opkomsttijden' onder leiding van Odiel Nolet heeft vervolgens de opdracht gekregen dit verder uit te werken in een concreet voorstel. Dat heeft vrijdag 25 januari 2019 op tafel gelegen. Het beoogde resultaat is de invoering van gebiedsgerichte opkomsttijden, ondersteund door een uniforme methodiek voor dekkingsplannen. De commandanten gingen akkoord met het voorstel en hebben de vervolgo opdracht gegeven om de systematiek vergezeld te laten gaan van een handreiking ter ondersteuning van de regio's bij de implementatie. Het Veiligheidsberaad heeft op 9 april 2019 een brief gezonden naar de voorzitters van de 25 Veiligheidsregio's, waarin de systematiek voor gebiedsgerichte opkomsttijden worden aanbevolen.

De rol van de opkomsttijd

De opkomsttijd is één van de pijlers waarop de brandweer het dekkingsplan bouwt en waaraan het bestuur de prestatie van de brandweer toetst. De opkomsttijd is de tijd die verstrijkt tussen de ontvangst van de melding bij de meldkamer brandweer en het ter

¹ Brandweeracademie (2015). De opkomsttijden zoals opgenomen in het rapport 'RemBrand: brandveiligheid is coproductie', dat op 12 juni 2015 werd vastgesteld door het Veiligheidsberaad, zijn in het project 'Gebiedsgerichte opkomsttijden' uitgewerkt in een landelijke uniforme systematiek. Deze systematiek heeft betrekking op de TS6 zoals gedefinieerd in het landelijk kader Uitrust op Maat.;

plaatse komen van de vereiste brandweereenheid (in dit rapport de TS6, zoals die is vastgelegd in het landelijk kader Uitruk op Maat). De opkomsttijd is een belangrijke kwaliteitsmaat voor de dienstverlening. Bovendien is het aantal en de spreiding van eenheden bepalend voor de opkomsttijd en slagkracht. En hierdoor medebepalend voor de totale slagkracht van de brandweer in de regio (dat is inclusief de gelijktijdigheid en het doorzettingsvermogen). Er bestaat geen wetenschappelijke onderbouwing voor een optimale opkomsttijd in relatie tot de beoogde veiligheidseffecten. Zo snel mogelijk is altijd het beste en dat is ook wat de burger verwacht! Beoogde opkomsttijden komen voort uit een mix van ervaring in binnen- en buitenland en uit onderzoek. Zie bijlage 3 binnen het rapport voor een toelichting.

Bandbreedte in de opkomsttijden (figuur 3)

De opkomsttijd heeft een referentiewaarde per risiconiveau. De referentiewaarde is het midden van de gehanteerde bandbreedte per risiconiveau. Het overheersende karakter van een gebied bepaalt het risiconiveau in dat gebied. De referentiewaarde is voor de brandweer een professionele referentiewaarde, wat betekent dat zij vanuit haar repressieve taakstelling binnen deze tijd het gebied zou willen bereiken. De brandweer hanteert die waarde bij de inrichting van haar dekkingsplan.

RemBrand gebiedsgerichte opkomsttijden				Besluit veiligheidsregio's objectgebonden	
Risiconiveau	Karakter van het gebied	Bandbreedte in minuten	Referentie-Waarde in minuten	Karakter van gebouwen of gebied	Tijdnorm in minuten
1	Oude binnensteden, gebouwen voor slapende niet-zelfredzame personen (gevangenissen, ziekenhuizen, verpleegtehuizen).	4-10	7	Gebouwen met een winkelfunctie met een gesloten constructie, gebouwen met een woonfunctie boven een gebouw met een winkelfunctie of gebouwen met een cellfunctie;	5
				Portiekwoningen, portieklats of gebouwen met een woonfunctie voor verminderd zelfredzamen	6
2	Woningen, gebouwen voor zelfredzame personen, industrie.	7-13	10	Gebouwen met een andere woonfunctie dan boven genoemd of met een winkelfunctie.	8
3	Verspreid liggende woningen, gebouwen voor zelfredzame personen, industrie.	12-18	15	Gebouwen met een kantoorfunctie, industrie functie, sportfunctie, bijeenkomstfunctie of een overige gebruiksfunctie	10
				Maximum opkomsttijd	18

Figuur 3 Opkomsttijden: voorstel RemBrand (links) en huidig besluit (rechts)

Situationele commandovoering bij de brandweer als onderzoek²

Ricardo Weever:

Het onderzoek geeft hernieuwd inzicht in de manier waarop leiding wordt gegeven aan grootschalige incidenten en waar deze kan worden verbeterd. Het inzicht in het belang van de mensfactoren vind ik een eyeopener waarvan ik denk dat deze veel breder van toepassing is dan alleen voor de brandweer, en zou moeten leiden tot een paradigmashift in de opzet, beoordeling en evaluatie van crisisbestrijding.

Situationele commandovoering bij de brandweer³

De formele kennis (opleiding, kennisniveau) van de commandovoerder is tijdens dit onderzoek niet de focus geweest en dus is er ook geen onderzoeksvraag aan gewijd. Toch nemen we de vrijheid hier een aantal observaties te geven ten aanzien van deze human factor.

² Brandweeracademie (2015). Situationele commandovoering bij de brandweer; drs. J.C. Hazebroek MCPm, drs. B. van 't Padje, dr. J. Groenendaal, T. Geertsema BBA., dr. M.A. Hagenaars.

³ inclusief hele praktische maar cruciale factoren als inzetdiepte waterkanonnen en redvoertuigen, de hoeveelheid benodigd bluswater, specialistische reddingsmiddelen en -teams etc.

Kennis speelt een belangrijke rol in commandovoering: de feitelijke wijze van bestrijding van het incident en de passende commandovoering worden immers –mede- gebaseerd op formele kennis. Het vervullen van de functie van commandovoerder bij het toepassen van situationele commandovoering vergt veel vakmanschap om de volgende taken uit te voeren.

- Een inschatting maken van de huidige situatie van het incident.
- Een inschatting maken van de ontwikkeling van het incident over t+5 min. (bevelvoerder), t+15 min (OVD) en t+30 min. (HOVD), waarbij hij rekening houdt met de invloed van lopende bestrijdingsactiviteiten. Dit doet de commandovoerder zelf om letterlijk een eigen beeld te hebben van het operatiegebied en de mogelijkheden en beperkingen.
- Een aanpak opstellen voor t+5/15/30 min. inclusief commandotype.
- Concreet benoemen welke techniek, tactiek en formatie noodzakelijk zijn om het incident te bestrijden.

Mening Externe commissie m.b.t. de huidige methodiek slagkracht⁴

- De eis voor opkomst in bebouwde omgeving bij brand is generiek gesteld op 8 minuten en is gebaseerd op een gewogen gemiddelde van de objectgerichte opkomsttijden uit het besluit VR. Onderscheid en nuance in de aard van gebieden (stedelijk, platteland) en de relatie met de brand- cq inzetfrequentie verdwijnt daardoor. Dit lijkt niet aan te sluiten op de gedetailleerde slagkracht methodiek.
- De eis voor opschaling bij brand (13 minuten voor de 2e t/m 4e TS) is te hoog. Operationeel aansturen en effectief inzetten van 4 TS-en binnen 13 minuten is praktisch niet mogelijk. Een eis voor stapsgewijze opschaling tot 1 peloton (4x TS) binnen 30 minuten is acceptabel.

Literatuurstudie Veiligheidsregio's Gelderland-Zuid en Friesland

Gelderland-Zuid⁵

Gewenste opkomsttijd

De tweede tankautospuiter heeft een belangrijke functie als uit de melding blijkt dat extra slagkracht nodig is voor bijvoorbeeld redding of blussing. De meldkamer zal de eerste en tweede tankautospuiter dan gelijktijdig alarmeren. Bij de meeste objecten is de eerste tankautospuiter binnen 10 minuten ter plaatse, waarna in de eerste 5 minuten de inzet bepaald zal worden. Bij gelijktijdige alarmering is het gewenst dat de tweede tankautospuiter direct zijn opdracht kan krijgen, zodat deze eenheid op het moment dat hij ter plaatse komt efficiënt kan worden ingezet voor redding of het voorkomen van uitbreiding van brand. De gewenste opkomsttijd voor de tweede tankautospuiter wordt in de Veiligheidsregio daarmee gesteld op 15 minuten.

Friesland⁶

Gewenste opkomsttijd

VAKGEBIED	TAAK ONDERDEEL	VOERTUIG / EENHEID	OPKOMSTIJD RISICOGEBIEDEN CONFORM REMBRAND & INCIDENTRISICOPROFIEL FRYSLÂN		
			GEBIED 1	GEBIED 2	GEBIED 3
Brand (Br)	Basistaken	1e TS	10 minuten	12 minuten	15 minuten
		2e TS gelijktijdig alarmeren	15 minuten	--	--
		2e TS opschaling	--	15 minuten	18 minuten

Conclusies rapporten

⁴ Verslag externe commissie (mei 2019). Paul Verlaan (vz), Marcel Verspeek en Ron de Wit.

⁵ Brandweezorgplan Basisbrandweezorg

⁶ Dekkingsplan 2.0 Samenwerken aan de toekomstbestendige brandweer

Als je kijkt naar de rapporten RemBrand, Situationele Commandovoering en de uitspraak van de externe commissie zou je de volgende conclusies kunnen trekken:

RemBrand:

- de referentiewaarden van de opkomsttijden liggen tussen 7 en 15 minuten.
- risiconiveau 2 een referentiewaarde van 10 min. heeft en dit ook het max. aan bandbreedte van risiconiveau 1 is. Binnen de eerste 2 risiconiveaus, en daarmee dan ook het 3^e niveau, voldoen we aan het voorstel.

Situationele Commandovoering:

- dit onderzoek geeft aan dat de bevelvoerder 5 min., de OvD 15 min. en de HOVD 30 min. na aankomst de tijd nodig heeft om eigen beeld te hebben van het operatiegebied en de mogelijkheden en beperkingen.

Externe commissie:

- de eis voor opschaling bij brand (13 minuten voor de 2e t/m 4e TS) is te hoog. Operationeel aansturen en effectief inzetten van 4 TS-en binnen 13 minuten is praktisch niet mogelijk. Een eis voor stapsgewijze opschaling tot 1 peloton (4x TS) binnen 30 minuten is acceptabel.

Benchmark:

Binnen Gelderland-Zuid geldt dat voor de meeste objecten de eerste tankautospuiter binnen 10 minuten ter plaatse is, waarna in de eerste 5 minuten de inzet bepaald zal worden. Bij gelijktijdige alarmering is het gewenst dat de tweede tankautospuiter direct zijn opdracht kan krijgen, zodat deze eenheid op het moment dat hij ter plaatse komt efficiënt kan worden ingezet voor redding of het voorkomen van uitbreiding van brand. De gewenste opkomsttijd voor de tweede tankautospuiter wordt in de Veiligheidsregio daarmee gesteld op 15 minuten.

Binnen Friesland hebben ze geen onderbouwing, maar de 2^e tankautospuiter voor de hoogste risicogebieden op 15 min. gezet.

Conclusies voor de opkomsttijden voor de VNOG tot aan 4 TS-en

TS-1 op 10 min.	(RemBrand)
TS-2 op 15 min.	(Benchmark & Situationele commandovoering BV t+5 min.)
TS-3 op 20 min.	(Situationele commandovoering BV t+5 min)
TS-4 op 30 min.	(Externe commissie)

2. Natuurlijke Omgeving

Bij de opzet van het Spreidingsplan voor de tankautosputten is uitgegaan van de volgende punten:

- Inzet voor natuurbrand met name rondom Veluwe massief
- Samenwerking met VGGM conform vastgesteld inzetplan (OPN)
- Realiseren 2x peloton natuurband specialistische blussing

Risico

De Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland kent stedelijke- en plattelandskenmerken. De regio is een gebied met ruim 800.000 inwoners. In de vakantiemaanden kan het aantal personen, die verblijven binnen de brandweerclusters van de VNOG zeer oplopen. Het landelijke gebied binnen de VNOG omvat onder meer het natuurgebied 'Het Veluwe Massief' met ruim 55.000 ha aangesloten natuurgebied. Volgens de gegevens van het CBS (2008) kennen de gemeenten in de VNOG ruim 68.000 ha aan bos en open natuurterrein. (rapport Slagkracht 2015)

In de Nationale Risicobeoordeling, het risicoprofiel, de RIN en diverse uitgewerkte (maatgevende) scenario's wordt het risico geduid. In de VNOG zijn op vele plekken

natuurgebieden te vinden. Het grootste risico is het Veluwe massief. Opvallend is dat het risico op onbeheersbare natuurbranden sterk afhankelijk is van het seizoen, de vegetatie en de weersomstandigheden. Het gevaar op natuurbranden wordt dan ook constant gemonitord, het inzetvoorstel is variabel, luchtsurveillance kan worden ingesteld en heli's kunnen worden geconsigneerd.

De klimaatsveranderingen⁷ gaan er waarschijnlijk toe leiden dat het weerbeeld grilliger wordt en het risico gaat toenemen (langere periodes met droogte). De gebiedsgerichte aanpak en verloving van natuurgebieden kan het risico op termijn weer beperken. De verwachting is dat verloving van de vegetatie pas over 15 tot 20 jaar effect zal sorteren⁸.

Slagkracht

Omdat het risico varieert is de benodigde slagkracht steeds anders. Er kunnen momenten waarop beginnende branden voor de brandweer niet te beheersen zijn als "alles" tegen zit (late melding, harde wind, slecht bereikbaar, kroonvuur, slechte watervoorziening, diverse zwaartepunten en problemen met de infrastructuur). Het voorbereiden op dit soort "worst case" scenario's qua personeels- materieelsterkte leidt tot ongewenst hoge investeringen. Voor dit soort incidenten kan de brandweer binnen de VNOG zich niet inrichten. Zoals het regionaal Risicoprofiel ook aangeeft wordt de basisbrandweezorg ingericht op een maatgevend scenario. Uiteraard zal de brandweer haar uiterste best doen, maar zal het niet leiden tot een beheersbaar incident.

Slagkracht kun je onderverdelen in:

- de eerste inzet
- de opschaling
- het doorzettingsvermogen
- restdekking

Ad 1 de eerste inzet

Bij een melding van een natuurbrand wordt er, afhankelijk van de weersomstandigheden, uitgerukt met 2 of 4 natuurbrandvoertuigen⁹ die het snelst ter plaatse kunnen zijn. Indien mogelijk wordt er een offensieve aanval ingezet op de kop van de brand (eventueel via de flanken) om de uitbreiding te beperken / de snelheid uit de voortplanting te halen. Deze eerste klap is bepalend voor het vervolg van de bestrijding. Omdat er geen landelijke opkomsttijden zijn heeft de afdeling Incidentbestrijding met de uitwerking van dit plan het uitgangspunt gehanteerd dat ook voor gebouwbranden) wordt gehanteerd (4 TS-en in een half uur ter plaatse en gereed om in te zetten). Dit komt overeen met de doelstelling in het vastgestelde Operationeel Plan Natuurbrandbestrijding om binnen 30 minuten voldoende slagkracht ter plaatse te hebben.

Om de grootte van het vuurfront¹⁰ te relateren aan de benodigde slagkracht de volgende aannames:

- na ontstaan van de brand wordt deze binnen 5 minuten ontdekt
- de meldkamer heeft 1,5 minuut om de melding te verwerken
- uitruktijd vrijwilligers is 3,5 minuut (de meeste natuurbrandvoertuigen worden bemand met vrijwilligers maar lang niet alle korpsen rukken zo snel uit)
- de rijtijd van de kazerne naar het brandend perceel is variabel / verschilt per kazerne / incident en komt terug in de opkomsttijd
- een voertuig "natuurbrand gereed maken" duurt 5 minuten (bandenspanning verlagen, monitoren plaatsen e.d.)
- er is 2 minuten rijtijd nodig om door het terrein naar de kop van de brand te rijden
- het loopvuur / kop van de brand in gras- en heide velden verplaatst met een snelheid van 2 maal de windsnelheid in m/s x 100 (voorbeeld: windsnelheid 5 m/s => verplaatsing van 1 km

⁷ Zie voor meer informatie <https://www.knmi.nl/producten-en-diensten/klimaatverandering>

⁸ De droge zomer van 2018 heeft duidelijk gemaakt dat slecht brandbare vegetatie als bosbes en diverse loofbomen niet bestand zijn tegen deze vorm van droogte. Inzetten van deze soorten voor compartimentering staat hiermee ook onder druk

¹⁰ In het rekenvoorbeeld wordt uitgegaan van gras- en heidebranden omdat op de vlaktes branden vaak beginnen / het meest voorkomen. De hoeveelheid bluswater die nodig is om een brandend bos met naaldbout te blussen is niet exact bekend maar zal een veelvoud zijn

- per uur. Conform de berekeningen in het Natuurbrandverspreidingsmodel [NBVM]).
- de lengte van het vuurfront is $2 \times \tan 22,5$ graden (helpt van de uitbreidingshoek¹¹) x lengte van de brand .
 - dat er offensief (en defensief) gewerkt kan worden met 3.000 liter water per TS NB (minimale inhoud van de watertank van een natuurbrandbestrijdingsvoertuig)
 - volgens het rapport van Efectis is 4 l/m² voldoende om loopvuur in het terrein (gras-en heidevelden) af te stoppen bij niet al te hoge windsnelheden
 - met 3.000 liter kan een strook van 150 bij 5 meter nat gemaakt worden (4 l/m²)
 - vuurfront temperen / snelheid eruit halen is een succesvolle eerste inzet
 - om 1 voertuig blussend in het terrein te houden zijn 3 tot 5 voertuigen nodig (afhankelijk van de tijd die nodig is om de watertank weer te vullen)

Als de opkomsttijd van 4 tankautospuitten op 30 minuten wordt gesteld dan is de rijtijd die er "over blijft" 25 minuten (30 – 1,5 verwerkingstijd meldkamer – 3,5 uitruktijd =25) Op het moment dat de voertuigen alle vier water op het vuur hebben heeft de brand 42 minuten de tijd gehad zich te ontwikkelen¹² (5 minuten ontdekkingstijd + 30 minuten opkomsttijd + 5 minuten voertuig gereed maken + 2 minuten rijden in het terrein).

Op basis hiervan blijkt dat bij een inzet van 4 TS-en NB de eerste inzet succesvol kan zijn tot en met een windsnelheid van ca. 5 m/s. Bij een hogere windsnelheid zal de (H)OVD direct actie moeten nemen voor verdere opschaling.

Ad2 De opschaling

De eerst aankomende eenheden en de OvD maken z.s.m. een inschatting of de eerste inzet voldoende slagkracht heeft om de brand te beheersen en af te blussen. Bij het eerste peloton worden twee waterwagens mee gealarmeerd zodat er water is om het peloton 2 keer te kunnen vullen. Tijdens het vullen van het eerste peloton dient het tweede peloton inzet gereed te zijn in het terrein om het blussen aan het front over te nemen. Na de eerste inzet wordt er opgeschaald in pelotons natuurbrandvoertuigen en pelotons waterwinning¹³. Omdat er gestart is met de voertuigen die het eerst bij de brand kunnen zijn zal de opkomsttijd van het opgeschaalde materieel hoger zijn. De opschaling vindt plaats vanuit het materieel en personeel dat in de regio's VNOG en VGGM voorhanden is voor de eerste slagkracht. Daarnaast zijn er afspraken met het ASK en het ISK en kan er bijstand worden gevraagd van andere regio's in Nederland.

Ad 3 het doorzettingsvermogen

De brandweer kan heel snel reageren met heel veel mensen en materieel als er behoefte is. Hier staat tegenover dat het doorzettingsvermogen (meerdere dagen in stand houden van slagkracht) zeer beperkt is¹⁴. Doorzettingsvermogen kan gecreëerd worden door het inzetten van enkele andere regio's die geschikt materieel hebben en defensie (via formele bijstands aanvragen) en loonwerkers. Bij het vaststellen van de materieelsterkte wordt dus geen rekening gehouden met natuurbranden die meerdere dagen duren.

Ad 4 restdekking

a. tijdens incidenten in de VNOG/ op de Veluwe

Omdat voor de eerste inzet en de eerste opschaling de reguliere kazerne volgorde tabel gebruikt wordt, is er in de omgeving van de brand geen restdekking meer aanwezig voor een volgende natuurbrand. Als het er naar uit ziet dat de inzet vele uren gaat duren, wordt er een restdekking georganiseerd (door nog niet ingezette voertuigen te gaan

¹¹ De uitbreidingshoek van een brand is bij hogere windsnelheden wat kleiner dan bij lagere windsnelheden. In de berekeningen is uitgegaan van 45 graden.

¹² De eerste 2 voertuigen zijn dan waarschijnlijk al wel gestart met de inzet waardoor het vuurfront iets minder snel uitbreid dan hier geschetst

¹³ Waterwinningen op korte afstand van de brand met een flinke capaciteit zorgen er voor dat de pendel- en/of wachttijden kort zijn en blusvoertuigen efficiënt ingezet kunnen worden. Investerings in waterwinningen kunnen er toe leiden dat de opschaling veel efficiënter wordt

¹⁴ Korpsen kunnen elkaar aflossen en bemanningen kunnen vanuit de eigen post een keer afgelost worden maar in de praktijk wordt daarna de spoeling dun (de werkgevers van de vrijwilligers willen hun medewerkers ook weer in kunnen zetten)

verplaatsen). Het spreekt voor zich dat het organiseren van restdekking eerder gaat spelen naar mate het aantal natuurbrandvoertuigen afneemt.

b. tijdens bijstandverlening

Bij grote natuurbranden in Nederland wordt er bijstand verleend door regio's die voorbereid zijn op dit risico. Op de VNOG kan dan ook een beroep worden gedaan om pelotons te leveren. Als er in de VNOG twee pelotons TS-NB specialistische voertuigen komen dan zouden deze ingezet kunnen worden bij bijstandsaanvragen. De slagkracht voor de eigen regio beperkt zich dan voor natuurbranden tot de TS Natuurbrand (combi). De spreiding van deze specialistische voertuigen garandeert een aanvaardbare restdekking van de TS-NB (combi) voertuigen voor de natuurgebieden. Bijkomend voordeel is dat bij bijstandsverlening voor natuurbranden de slagkracht voor de gebouwde omgeving volledig intact blijft. Voorwaarde voor het verlenen van bijstand is dat er op dat moment geen natuurbranden in de VNOG of VGGM zijn. De kans dat er bijstandsaanvragen komen is wel het grootst als het natuurbrandrisico hoog is (droge periodes met veel wind)¹⁵.

3. Specialistische taken

In eerdere besluitvorming m.b.t. Slagkracht (december 2015) zijn voor een aantal specialistische taken de opkomsttijden c.q. inzetcriteria bepaald. Dit is toen niet voor al deze taken gedaan, daarom is eind 2018 een project "*Optimalisering Specialismen*" gestart.

Doelstelling

Het doel van dit project is om een optimale verdeling van alle specialistische taken te realiseren. Uitgangspunt hierbij is dat de aanwezige risico's zo adequaat mogelijk worden afgedekt. Hierbij moet specifiek aandacht worden besteed aan de huidige en toekomstige paraatheid / uitrukgarantie van de post in relatie tot het totale takenpakket van de post.

Afbakening:

In dit project worden de volgende specialistische taken opgenomen in de herverdeling.

1. WTS-500
2. WTS-1000 (1500)
3. WO (OVRT / Brandweer Hulp Vaartuig / Duik Team)
4. HV
5. IBGS (gaspak / WVD / BOE/GOE)
6. VIA (vee-red-installatie)
7. Rietploegen (*onder voorbehoud van besluitvorming*)

Uitgangspunten

1. De verdeling wordt gebaseerd op basis van uitkomsten van berekeningen in het slagkrachtmodel. Hierbij wordt een match gemaakt tussen de hulpvraag en het hulpaanbod op basis van een verdeling van specialistische taken.
2. De gehanteerde uitgangspunten van het Slagkrachtmodel (AB besluit 03092015) blijven van kracht.
3. De indelingen van TS, TS-NB, HW en WT-G staan nu niet ter discussie.
4. In verband met inzetbaarheid en uitrukgarantie wordt de combinatie van een WTG en een WTS 500 op een post in principe niet toegepast. De combinatie WTG en WTS-1000 (1500) is wel mogelijk in verband met het verschil in inzet fase.
5. Het uitgangspunt vanuit de notitie Posten zijn de Basis blijft van kracht: er worden maximaal 3 specialistische taken op een post ingedeeld.
6. Bij de uiteindelijke verdeling zal de paraatheid / uitrukgarantie ook meegenomen worden, een en ander in overleg met de teamleider van het betreffende gebied.
7. Het huidig aantal posten en beschikbare stallingsruimte is in principe leidend.

¹⁵ In de RBC van december 2012 is besloten dat de VNOG altijd 2 natuurbrand pelotons bijstand levert. Ook als er op dat moment een natuurbrand in de VNOG is

In samenspraak met de PC Overleggen zijn bovengenoemde uitgangspunten, scenario's en de opkomsttijden bepaald. In combinatie met die van Slagkracht (december 2015) levert dit het volgend overzicht op:

- Redvoertuig 18 min. (opkomst)
- WT-G is afhankelijk van afstand tot waterwinplaats
- WTS 500 30 min. (operationeel)
- WTS 1500 60 min. (operationeel)
- Hulpverleningsvoertuig 18 min. (opkomst)
- Vee Red Installatie 30 min. (operationeel)
- Oppervlaktereddingsteam 30 min. (opkomst)
- Brandweervaartuig 30 min. (opkomst)
- Duikteam 30 min. (opkomst)

Met behulp van de Slagkracht tool is vervolgens de hulpvraag gekoppeld aan het beschikbare hulpaanbod met de bovengenoemde tijden. Per taak is gekeken hoe de meest optimale verdeling bereikt kan worden op basis van bovenstaande uitgangspunten. De resultaten hiervan zijn gedeeld op de bijeenkomsten op 21 en 28 mei en zijn ook verstrekt.

Incidentbestrijding Gevaarlijke Stoffen

Voor Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen (IBGS) zijn andere overwegingen gehanteerd. Er is een landelijke visie IBGS, waarin de volgende punten zijn opgenomen:

- Geen vaste opkomsttijden, de opkomst wordt per regio gebaseerd op basis van het risicoprofiel.
- De brandweer heeft een inspanningsverplichting om de acute effecten op mens en milieu te beperken.
- De brandweer houdt zich niet bezig met opruimwerkzaamheden en werkt niet aan installaties.

Gaspakkensteunpunten:

In de landelijke visie IBGS worden gaspaksteunpunten specialistische IBGS-eenheden genoemd. De specialistische IBGS-eenheid verricht taken om incidenten met gevaarlijke stoffen te stabiliseren. De specialistische IBGS-eenheid is niet gericht op redding. Daarnaast kunnen deze eenheden het incident zodanig stabiliseren zodat gespecialiseerde bedrijven/ partners opruimwerkzaamheden kunnen verrichten. Om voorgenoemde redenen moeten deze eenheden kennis hebben van THV onder IBGS-omstandigheden en kunnen optreden in gaspak. Dit team levert extra materieel en kennis op het gebied van bronbestrijding. De aanwezigheid van dit team is minder spoedeisend doordat de SVM-eenheid een plas al heeft afgedekt (zie SVM-eenheid) of een basiseenheid al maatregelen heeft genomen om de effecten te beperken. De specialistische IBGS eenheid is binnen 2 uur beschikbaar voor elke regio. Veiligheidsregio's dienen aan de hand van hun risicoprofiel te bepalen of een kortere opkomsttijd van de specialistische IBGS-eenheid noodzakelijk is.

Binnen Oost 5 verband is een onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om gaspakken te organiseren volgens de landelijke visie IBGS. Er zijn verschillende opties uitgewerkt:

- Uitbesteden aan bedrijf: dit bleek geen goede optie omdat bedrijven niet alle werkzaamheden uit willen/kunnen voeren en de opkomsttijden in verschillende regio's (waaronder de VNOG) opliepen tot meer dan 2,5 uur;
- Twee steunpunten in Oost 5;
- Elke regio binnen Oost 5 minimaal 1 gaspakkenteam.

In gezamenlijk overleg is geconcludeerd dat het in stand houden van minimaal 1 gaspakkenteam per Veiligheidsregio de voorkeur heeft. Dit omdat de kennis en

vaardigheden dan binnen de Veiligheidsregio's blijven en de Veiligheidsregio's gelijkwaardig bijdragen aan de gaspakkentaak.

Basis Ontsmetting Eenheid (BOE):

De landelijke visie IBGS stelt het volgende t.a.v. de BOE:

Het specialisme ontsmetting is (inter)regionaal op basis van het risicoprofiel belegd. Bij een beperkt aantal slachtoffers (< 10) kan de basis ontsmettingseenheid ingezet worden. Intussen kunnen slachtoffers door een tankautospuiter met de aanwezige middelen ontsmet worden. De basis ontsmettingseenheid kan tevens de ingezette brandweereenheden met persoonlijke beschermingsmiddelen zodanig ontsmetten dat hulpverleningspersoneel veilig uit het pak kan. Deze eenheid speelt op lokale schaal een rol in de arbeid hygiënische ontsmetting van eenheden. De opkomsttijd van deze basis ontsmettingseenheid is afhankelijk van het (inter) regionaal samenwerkingsverband. Het regionaal risicoprofiel biedt aanknopingspunten voor de gewenste opkomsttijd voor deze eenheden in de regio. 1 BOE is voldoende op de interregionale schaal van Oost 5. Er is gekozen voor de locatie Apeldoorn centrum i.v.m. de centrale ligging, de paraatheid van de beroeps en de combinatie met de gaspakken die op dezelfde post zijn gestationeerd (alle kennis binnen 1 post).

Grootschalige Ontsmetting Eenheid (GOE):

In de landelijke visie IBGS staat het volgende m.b.t. de GOE:

Bij grote aantallen slachtoffers dienen de landelijke grootschalige ontsmettingseenheden ingezet te worden. Zij kunnen ingezet worden om capaciteit te leveren voor de ontsmetting, ook kunnen ze ingezet worden om kennis en expertise te leveren (bij standaardafwijking). De opkomsttijd van de GOE is maximaal 2 uur en heeft een capaciteit van 90 slachtoffers per uur. Intussen kunnen slachtoffers op een afgezonderde locatie worden ondergebracht.

De VNOG is één van de zes Veiligheidsregio's in Nederland die de grootschalige ontsmettingstaak toebedeeld hebben gekregen. Binnen de VNOG is er in het verleden voor gekozen om de post Zutphen als GOE-steunpunt. De post Zutphen wordt bij het uitvoeren van deze taak ondersteund door het personeel van de posten Almen, Apeldoorn centrum en Ruurlo.

In het basis-scenario is er voor gekozen om de GOE-taak centraal in de regio te beleggen bij de post Apeldoorn-centrum. Er is gekozen voor de locatie Apeldoorn centrum i.v.m. de centrale ligging, de paraatheid van de beroeps en de combinatie met de gaspakken die op dezelfde post zijn gestationeerd (alle kennis binnen 1 post).

Schuim:

De landelijke visie IBGS geeft het volgende aan:

Een SVM-eenheid kan met behulp van SVM een plas van 1500 m² eenmalig afdekken.

Voor deze klus is 1m³ schuimvormend middel noodzakelijk. Het streven is om 60 minuten na alarmering de plas te hebben afgedekt.

Gezien de uitgestrektheid van de regio is in het Basis scenario gekozen voor 2 SB-eenheden. Eén links van de IJssel en één rechts van de IJssel.

VGS eenheden:

Hiervoor zijn geen wijzigingen, dus geen aanpassing nodig.